

KOMPAS

Colofon

Jaargang: 11
Nummer 1
Augustus 2019

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevenden en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Plony Herweijer, voorzitter
Gertrude de Regt, eindredactie
Gert-Jan Eikelboom
Janneke de Jongh
Janita Molenaar
Dicky Qualm-Visser
Nicoline van Wijngaarden-Kersten

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Deze *Kompas* gaat over Jozua. Hij heeft een mooie naam: de Heere helpt, of de Heere redt. Die hulp heeft Jozua echt nodig gehad. Samen met de kinderen beleven we in deze twee Bijbelverhalen mee wat Jozua en het volk van Israël meemaakten toen ze het beloofde land binnengingen. We kennen de Bijbelverhalen zo goed, dat we soms gewend raken aan de bijzondere dingen die daar gebeuren. Maar het was niet niks, wat Jozua moest doen. In opdracht van de Heere het land Kanaän veroveren. Met een volk dat helemaal niet militair getraind was, de strijd aangaan tegen de sterke volken die ten opzichte van hen in het voordeel waren. Maar: de Heere helpt! Hij redt. Telkens weer wordt zichtbaar dat het niet de strijd van Jozua is, of de strijd van de Israëlieten. God strijdt voor Zijn volk. Daarom zegt Jozua vrijmoedig: *'Aangaande mij en mijn huis, wij zullen de Heere dienen'*.

Wij hoeven niet meer tegen reuzen te vechten. Maar ook voor ons geldt, dat we zonder de Heere niets kunnen doen. De geschiedenis van Jozua roept ons op om de goede keuze te maken: voor de Heere en voor Zijn dienst. Met het gebed in ons hart of Hij ons door Zijn Geest wil vernieuwen en leiden. Telkens weer, elke dag.

Namens de redactie,

Gertrude de Regt

Jozua – Wees sterk en moedig

Thema

Toelichting op het thema

Dit jaar gaat het in Kompas over 'personen in de Bijbel'. Deze schets is de eerste van het nummer dat gaat over Jozua. Tegelijk is het de eerste van dit nieuwe seizoen. Een schets waarin het gaat over de trouw van de Heere en dat we met de Heere nooit beschaamd uit zullen komen. Dat geldt ook aan het begin van een nieuw seizoen.

Doel van de vertelling

Het gaat in deze schets over de roeping van Jozua tot leider van het volk Israël. De Heere Zelf wijst Jozua aan als opvolger van Mozes. Maar Hij bemoedigt hem ook. En het grote wonder: de Heere komt daar ook telkens weer op terug. Juist op de momenten dat Jozua het zelf niet meer weet... Zo doet de Heere vandaag nog. Want wat Hij eenmaal Jozua beloofde, geldt voor al Zijn kinderen: *Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten*. We zouden boven deze vertelling kunnen schrijven: *Hij, Die u roept is getrouw. Die het ook doen zal*.

Introductie van het thema voor de kinderen

Vraag: Wie heeft er wel eens iets gedaan wat je eigenlijk niet durfde, maar wat je toch deed? Laat de kinderen voorbeelden noemen en vul eventueel zelf ook iets aan.

Vraag: Hoe kwam het dat je het toch deed? Luister naar de antwoorden.

In dit Bijbelverhaal gaat het over iemand die een heel moeilijke opdracht kreeg. Iets wat je normaal gesproken nooit zou kunnen. Toch deed hij het. Na de vertelling gaan we kijken hoe het kwam dat hij dat deed.

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 25: 2, 4, 6

Psalm 27: 1, 5

Psalm 32: 4

Psalm 37: 2, 3

Psalm 84: 3

Psalm 89: 9

Psalm 111: 5

Psalm 146: 3

Lied uit 'Tot Zijn eer':

- Heer', wees mijn Gids
- Eens was ik een vreemd'ling

Lezen

Jozua 1: 1-9 en Jozua 5: 13 tot 6: 5

Kerntekst

Wees sterk en heb goeden moed, verschrik niet en ontzet u niet; want de HEERE uw God is met u alom waar gij heengaat (Joz. 1: 9).

En Hij zeide: Neen, maar Ik ben de Vorst van het heir des HEEREN; Ik ben nu gekomen (Joz. 5: 14).

Vertelling

Nog één keer kijkt hij om. Dan is hij voorgoed uit het gezicht verdwenen. Uit het gezicht van die duizenden mensen, die hem nakijken en die hij zo lang geleid heeft.

Daar gaat hij... Jozua kijkt Mozes na. Nog even ziet hij hem de berg op lopen, dan is hij weg. Voorgoed! Jozua denkt terug aan wat er allemaal gebeurd is. Hoe de Heere hem, Jozua, al een hele tijd geleden heeft aangewezen als de opvolger Mozes, om het volk van Israël te gaan leiden.

Een paar dagen geleden had de Heere opnieuw gesproken. Hij had gezegd: *Zijt sterk en hebt goede moed, want gij zult het volk in het land brengen dat Ik hun gezworen heb; en Ik zal met u zijn.*

En nu staat Jozua daar, met het volk. Alleen. Nu moet hij het (grote) volk gaan leiden. Alleen... O, maar dat kan hij helemaal niet! Die taak is veel te moeilijk voor hem! Hoe vaak heeft het volk in de woestijn niet gemopperd toen ze dachten dat het fout ging. En dan... zo'n groot volk het land Kanaän inbrengen? Maar dan gebeurt het wonder! De HEERE komt! Hij Zelf gaat tot Jozua spreken, zoals Hij ook tot Mozes sprak. Hoor maar, wat de Heere tegen hem zegt: *"Mijn knecht Mozes is gestorven; zo maak u nu op, trek over deze Jordaan. Jozua, je moet je klaar maken, want nu zal het niet lang meer duren voordat jullie over de Jordaan zullen gaan en in het land Kanaän komen. Daar zal Ik voor zorgen."* Maar de Heere belooft nog meer. *"Iedere plaats waar jullie je voeten neer zullen zetten, heb Ik jullie gegeven, zoals Ik tegen Mozes gezegd had. En Jozua, Ik heb ook nog een speciale boodschap voor jou! Zoals Ik met Mozes geweest ben, Jozua, zo zal Ik ook met jou zijn. Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten."*

Is dat geen wonder? De Heere zal voor Jozua zorgen. Hij zal hem helpen bij alles wat hij moet doen. Hij zal voor hem zorgen. En Hij zal doen wat Hij beloofd heeft. Heb jij de Heere ook zo nodig?

De Heere gaat nog verder met spreken: *Zijt sterk en hebt goede moed, want gij zult dit volk het land erfelijk doen bezitten, dat Ik hun vaders gezworen heb hun te geven.* Jozua, lang geleden heb Ik beloofd aan Abraham, Izak en Jakob dat Ik hun kinderen het land Kanaän zou geven. En nu zal Ik gaan doen wat Ik beloofd heb! Jozua, jij moet gaan vechten tegen de vijanden en jij zult dat land veroveren. Jij zult de vijanden die er wonen verslaan en de steden innemen. Daar zal Ik voor zorgen. En Jozua, jij zult het land daarna ook aan het volk uitdelen. Ik zal bij je zijn! *Wees sterk en hebt zeer goede moed. Wees maar niet bang, want Ik zorg voor je, en Ik help je. Je hoeft het niet alleen te doen.'* Hoe kan dat dan? Dat zegt de Heere ook: *Het zal alleen maar kunnen als je Mijn geboden houdt. En nog eens had de Heere het herhaald. Hij had gezegd: Heb Ik het u niet bevolen? Wees sterk en hebt goede moed, verschrik niet en ontzet u niet, want de HEERE, uw God is met u, alom waar gij gaat.*

Als de Heere dat zegt, kun je verder! Ook al weet je misschien helemaal niet hoe. Maar dan zal de Heere raad geven. Dan zal Hij zorgen. En dan gaat het altijd goed!

Jozua gehoorzaamt. Hij zegt tegen het volk dat ze alles klaar moeten maken voor de reis, omdat ze over een paar dagen over de rivier de Jordaan zullen trekken. Over die rivier...? Kijk eens goed, zie je hoe hard hij stroomt? Zie je hoe wild hij bruist? Zie je hoe breed hij is? En toch... het volk gehoorzaamt!

Ook roept Jozua, zonder dat de Israëlieten het weten, twee mannen bij zich. Hij zegt: *"Zien jullie daar in de verte die sterke stad Jericho? Jullie moeten alvast naar de overkant van de Jordaan gaan. En jullie moeten die stad gaan verkennen."* De mannen geven Jozua antwoord: *"Alles wat u ons geboden hebt, zullen wij doen en overal waar u ons heenzendt, zullen wij gaan. Zoals wij Mozes altijd gehoorzaam zijn geweest, zo zullen wij het u ook zijn. Dat de HEERE uw God met u zij, gelijk als Hij met Mozes geweest is. Alleenlijk wees sterk en heb goede moed."* Hoor je dat? Ze zeggen eigenlijk hetzelfde als de Heere aan Jozua beloofd heeft!

Wat zal Jozua verwonderd zijn geweest toen hij dat antwoord van hen kreeg. De Heere Zelf zorgde ervoor dat het volk hem zou gehoorzamen en hem zou eren als hun leider.

Het volk is door de Jordaan gegaan. De Heere Zelf heeft een pad gemaakt door die rivier, zoals Hij lang geleden ook een pad maakte toen Mozes met het volk voor de Rode Zee stond. Want de Heere verandert niet; Hij blijft altijd Dezelfde. Veilig kwam het volk aan overkant. Weet je hoe dat kwam? In het midden van de Jordaan stond de ark van de Heere. Die stond tussen het volk van Israël en de hoge muur van water. Zo kwam het volk onder leiding van Jozua veilig in het land Kanaän.

Weet je op Wie Jozua hier lijkt? Op de Heere Jezus, Die al Zijn kinderen eenmaal in het hemelse Kanaän zal brengen. Hij is veel meer dan Jozua! Hij is veel heerlijker! Hij is Zelf de rivier van Gods toorn ingegaan. Daarin is Hij omgekomen; daar is Hij gestorven. Nu zal er straks niet één van Zijn kinderen in die rivier omkomen. Maar Hij brengt ze veilig in het hemelse Kanaän, waar ze eeuwig met Hem mogen leven.

Aan de overkant van de Jordaan zetten de Israëlieten hun tenten op. Dan worden eerst alle mannen en jongens besneden. Als dat gebeurd is, gaan ze het Pascha vieren.

Een eindje verderop ligt de stad Jericho. Een stad met hoge en dikke muren. Een stad met sterke poorten. Kijk eens naar die muren... Er rijden zelfs wagens op! Ze zijn zo breed, er kunnen er gemakkelijk twee naast elkaar rijden. Er zijn zelfs huizen op gebouwd! En dan de poorten... die zijn ook al zo sterk! Die poorten staan niet open, zoals anders. Nee, ze zijn gesloten. Dat hebben de inwoners van Jericho gedaan. Die inwoners zullen er alles aan doen om ervoor te zorgen dat de Israëlieten hun stad niet binnen zullen komen. Op de muren lopen wachters. Soldaten die er wel voor zullen zorgen dat niemand zomaar binnenkomt.

De mensen in Jericho hebben gehoord van dat wonderlijke volk van Israël. Ze weten hoe het lang geleden uit Egypte is verlost. Hun God had wel tien plagen gestuurd en uiteindelijk moest farao, de koning van Egypte, hen laten gaan. Ze hebben gehoord hoe die machtige God een pad had gemaakt door de Rode Zee. Daarover was het volk van Israël veilig naar de overkant gegaan, maar farao met zijn ruiters was in diezelfde zee verdronken. Wel veertig jaren had dat volk in de woestijn rondgezworven. Ook daar had hun God voor hen gezorgd. Hij gaf ze manna uit de hemel. Dat hebben de mensen in Jericho gehoord! Een poosje geleden was dat volk aan de andere kant van de Jordaan aangekomen. Ze hadden daar gevochten met twee sterke koningen en ze hadden de overwinning behaald. Ook dat hadden de inwoners van Jericho gehoord. Maar een paar dagen geleden hadden ze met eigen ogen iets gezien! Het water van de Jordaan, die snelstromende rivier, was zomaar blijven staan. Er was een pad door de Jordaan gekomen en al die Israëlieten waren over dat pad door de Jordaan getrokken. En nu ligt dat grote volk daar, heel dicht bij hun stad...

Bij de muren van Jericho loopt een man. Hij kijkt naar de muren van de stad. Wat zijn die hoog! Wat zijn die sterk. Het is Jozua, de leider van het volk van Israël. Zijn hart is vol met vragen. Maar ook is er een stil gebed. 'Heere, hoe moeten wij die stad ooit veroveren? Dat is voor ons onmogelijk. Hoe kunnen wij ooit die stad innemen? Dat hebben we nog nooit gedaan! Ik weet het niet, maar wilt U me de weg wijzen?' Als Jozua opkijkt, ziet hij een eindje bij zich vandaan een Man staan, een Soldaat. In Zijn hand heeft Hij een uitgetrokken zwaard. Hij kan zo gaan vechten! Het is een belangrijke Soldaat. Dat ziet Jozua wel. Wie is die Man? Jozua weet het niet, hij kent Hem niet. En hijzelf is hier helemaal alleen. Alleen? Als je de Heere liefhebt, ben je nooit echt alleen, al kan dat wel eens zo lijken.

Toch vlucht Jozua niet weg. Nee, hij loopt naar die Man toe en vraagt: "Bent U van ons, of van onze vijanden?" Eigenlijk zegt Jozua: Bent U iemand van het volk van Israël of bent U een inwoner, en dus een vijand, uit dit land? En welk antwoord krijgt Jozua? "*Nee, maar Ik ben de Vorst van het heir des HEEREN; Ik ben nu gekomen.*" Vol eerbied buigt Jozua zich neer voor die Man. Die Man is geen Israëliet. Hij is ook geen inwoner van Kanaän. Die Man is de Heere Zelf. Hij is de Koning van de hemel en van de aarde. Hij is de Koning van de engelen. Hij is ook de Koning van Israël. En nú is Hij gekomen. Niet om te doden, maar om Jozua Zijn weg bekend te maken. Om hem raad te geven. Heel eerbiedig bidt Jozua Hem aan en vraagt: "*Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht?*" Dan zegt de Heere: 'Jozua, trek je schoenen van je voeten, *want de plaats waarop je staat, is heilig.*' Jozua gehoorzaamt. Dan gaat de Heere hem vertellen hoe de stad Jericho zal worden ingenomen. Hij vertelt wat Jozua moet doen.

Heb jij zo de Heere ook nodig bij alles wat je doet? Want als dat zo is, dan zál de Heere ook antwoord geven op de vragen van je hart. Dan zal Hij je leren hoe je leven moet en je geven wat je hart van Hem begeert. Wat vraag jij van Hem? Alleen dingen die je graag wilt hebben voor je dagelijkse leven? Hij kan je meer geven! Niet alleen voor nu, maar ook als je moet gaan sterven. Want Jozua kon het volk wel in Kanaän brengen, maar de Heere Jezus brengt Zijn kinderen in het hemelse Kanaän, in de hemel zelf. Daar zullen ze eeuwig bij Hem mogen zijn. Want zoals Jozua het volk mocht leiden en in Kanaän bracht, doet de Heere Jezus dat ook met Zijn kinderen.

Nu reis ik getroost onder 't heiligend kruis
Naar 't erfgoed daarboven, in 't vaderlijk Huis;
Mijn Jezus geleidt mij door d' aardse woestijn;
'Gestorven voor mij', zal mijn zwanenzang zijn.

verbindt jongeren

Vraag aan de kinderen

Kom terug op de introductie. Welke moeilijke opdracht had Jozua gekregen? Hoe kon hij dit doen?

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte voor leidinggevend

Jozua, zijn naam

In Exodus staat dat de dienaar van Mozes 'Jozua' heet. In Numeri, waar hij als verspieder wordt uitgezonden wordt hij 'Hosea' genoemd. De naam Hosea betekent: hulp (van God). De naam Jozua 'de HEERE helpt, de HEERE redt'. Jozua heeft die naam van Mozes gekregen. Wanneer dat gebeurd is, weten we niet precies. In het Nieuwe Testament wordt Jozua ook genoemd. In het Grieks staat daar 'Jezus', wat betekent: de HEERE is heil, of: de HEERE verlost, de HEERE maakt zalig (Handelingen 7: 45, Hebrëen 4: 8). De Heere Jezus wordt dan ook Zaligmaker genoemd. En Hij héét niet alleen zo, maar Hij ís ook Zaligmaker. Hij maakt Zijn volk zalig van hun zonden.

Wie was Jozua?

'Jozua, de zoon van Nun, uit de stam van Efraïm'.

Exodus 17: 8 – 10	Strijd tegen de Amalekieten	Jozua voert het volk van Israël aan, terwijl Mozes op de berg bidt en de staf omhoog houdt, daarbij ondersteund door Aäron en Hur.
Exodus 17: 14	Na de strijd	Mozes moet opschrijven wat er gebeurd is en ' <i>dat ter gedachtenis in de oren van Jozua leggen.</i>
Exodus 24: 13	Op de berg Sinaï	Mozes klimt de berg op, samen met Jozua, zijn dienaar, die daar halverwege wacht op zijn terugkeer.
Exodus 32: 17	Terug naar het volk	Samen met Mozes keert Jozua terug naar het volk, dat feest viert.
Exodus 33: 11	In de der samenkomst na de zonde van het volk	Nadat het volk gezondigd heeft met het gouden kalf, richt Mozes de tent der samenkomst op buiten het leger. Jozua blijft voortdurend in die tent.
Numeri 11: 29	Jozua ijvert voor Mozes	Twee mannen profeteren in het leger. Jozua zegt tegen Mozes dat hij dat moet verbieden.
Numeri 13: 8	Als verspieder uitgezonden	Hosea, de zoon van Nun (zo wordt Jozua hier genoemd) wordt samen met Kaleb en nog 10 mannen uitgezonden om Kanaän te verspieden. In tegenstelling tot de tien verspieders geloven deze twee mannen wel dat de Heere het volk in Kanaän zal brengen.
Numeri 14: 6-11	Jozua spreekt goed van de Heere	
Numeri 14: 30	Belofte van in het land te komen	Daarop belooft de Heere dat Jozua (en ook Kaleb) wel in Kanaän zullen komen; de andere verspieders sterven door een plaag.
Numeri 14: 38	Als de tien verspieders gedood worden door een plaag, wordt Jozua (samen met Kaleb) gespaard.	De HEERE doet wat Hij beloofd heeft!

De roeping van Jozua tot opvolger van Mozes

In Numeri 27: 15-23 staat dat de Heere Mozes bekend maakt dat hij zal gaan sterven. Mozes vraagt de Heere of Hij een man aan wil stellen die het volk na zijn sterven zal leiden. De Heere antwoordt: *Neem u Jozua, den zoon van Nun, een man in wien de Geest is; en leg uw hand op hem.*

In Deuteronomium 31: 3-23 is het volk heel dicht bij het land Kanaän gekomen. Het zal niet lang meer duren of Mozes zal sterven. Voordat hij echter sterft, bemoedigt hij het volk. Daarna roept hij Jozua en

zegt tegen hem: *Zijt sterk en heb goeden moed, want gij zult met dit volk ingaan in het land dat de HEERE hun vaderen gezworen heeft hun te zullen erven, en gij zult het hen doen erven. De HEERE nu is Degene Die voor uw aangezicht gaat; Die zal met u zijn, Hij zal u niet begeven, noch verlaten, vrees niet en ontzet u niet.*

Tenslotte lezen we nog een keer over zijn roeping in Jozua 1: 1-9, maar nu na de dood van Mozes. De Heere komt Zelf op Zijn woord terug. In Jozua 1: 1 staat: *Het geschiedde nu na de dood van Mozes dat de HEERE tot Jozua de zoon van Nun sprak. En opnieuw lezen we dan de woorden: Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten. Zijt sterk en heb goeden moed, want gij zult dit volk het land erfelijk doen bezitten, dat Ik hun vaderen heb gezworen hun te geven.*

Gebeurtenissen uit het leven van Jozua, als leider van het volk

- *De roeping van Jozua (Jozua 1: 1-9)*
Bij deze gebeurtenis geeft de Heere Jozua twee opdrachten. Hij moet het land Kanaän innemen en hij moet dat land ook onder de Israëlieten verdelen. Bij deze gelegenheid krijgt Jozua ook de opdracht om met het volk over de Jordaan te trekken. Hoe dat moet, maakt de Heere hem ook bekend.
- *De verschijning van de Vorst van het heir des HEEREN aan Jozua (Jozua 5: 13 - 6: 5)*
Deze verschijning is opmerkelijk, omdat de Heere tot Mozes had gezegd dat Hij Jozua raad zou geven door middel van de hogepriester. Hier bij Jericho, als Jozua voor een bijna onmogelijke opgave staat, verschijnt de HEERE echter Zelf. Hoewel de Heere Jozua aan de middelen heeft gebonden, is Hij daar Zelf niet van afhankelijk en hier komt Hij in Zijn genade Zelf tot Jozua om hem antwoord te geven op de vragen van zijn hart. Om hem te onderwijzen hoe de stad Jericho zal worden ingenomen. Hier, waar Jozua wordt geroepen tot de strijd, komt Hij als een Krijgsman.

De Heere komt op Zijn eigen Woord terug

Het is heel opmerkelijk dat de Heere diverse keren dezelfde woorden tot Jozua spreekt. De Heere leidt hem van stap tot stap. Aan het begin krijgt Jozua de opdracht om het land in te nemen. De Heere vertelt hem niet in één keer hoe hij dit moet doen. Maar iedere keer openbaart Hij hoe Jozua in een bepaalde situatie moet handelen.

Ook in het leven van andere bijbelheiligen blijkt dat de Heere op Zijn eigen Woord terugkomt. Heel vaak wil Hij er dan ook nog iets bij geven of Hij verduidelijkt wat Hij beloofd en gesproken heeft. Zo is het ook hier bij Jozua. Iedere keer als de Heere tot Jozua spreekt, toont Hij meer van de weg die Hij wil dat Jozua, en met hem het volk van Israël, zal gaan. Zo doet de Heere vandaag nog!

Het houden van de wet van de Heere

De Heere wijst Jozua erop dat hij zich als leidsman van het volk van Israël aan alles heeft te houden wat de Heere aan Mozes geboden heeft. Dat is de wet des HEEREN. Het is tweërlei gehoorzaamheid: een uitwendige, maar ook een inwendige, nieuwe gehoorzaamheid. Zijn Wet geldt ook voor vandaag, want de Heere verandert niet.

De Heere geeft er ook een belofte bij: *Want alsdan zult gij uw wegen voorspoedig maken, en alsdan zult gij verstandelijk handelen.* De Heere gebiedt Jozua dat hij zich moet houden aan de geboden die hij ook als dienaar van Mozes moest onderhouden. Een opmerkelijk iets. Ook hierin is Jozua een type van de Heere Jezus, Die een de gestalte van een Dienstknecht heeft aangenomen.

Jozua, als type van Christus

Jozua was door de Heere verkoren om leidsman van het volk van Israël te worden. Hij mocht ze, door de Jordaan heen, brengen in de rust van het aardse Kanaän.

De Heere Jezus, de meerdere Jozua, is door Zijn Vader verkoren om Gods kinderen door de woestijn van dit leven te voeren naar het hemelse Kanaän. Hem is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde. Hij heeft met de vijanden gestreden en de overwinning behaald. En nu deelt Hij straks de erfenis uit aan al de Zijnen. De Heere Jezus brengt Zijn kinderen in de eeuwige rust, het hemelse Kanaän, waar ze verlost zijn van al hun vijanden en ze eeuwig de Heere mogen dienen zonder zonden.

Het boek Jozua

Het boek Jozua laat ons zien dat de Heere getrouw is, ondanks de ontrouw van het volk van Israël. Het staat tussen het boek Deuteronomium en Richteren in. Dit wordt nog duidelijker als we letten op de grondtekst. Dan begint Jozua 1 met: *En...* Het legt een duidelijke verbinding met het voorgaande Bijbelboek. In het boek Jozua gaat het in feite om de vervulling van wat de Heere in de voorgaande boeken beloofd heeft. En dat ondanks de ontrouw van het volk.

Belijdenisgeschriften

De Naam Jezus

H.C. Zondag 12, vraag 31: “Waarom is Hij Christus, dat is, een Gezalfde, genaamd? Omdat Hij ons zalig maakt en van al onze zonden verlost; daarbenevens dat bij niemand anders enige zaligheid te zoeken of te vinden is.”

De Heere Jezus, Koning van Zijn Kerk

H.C. Zondag 12, antwoord 31, “Omdat Hij van God den Vader verordineerd is, met de den Heiligen Geest gezalfd, (...) tot onzen eeuwigen Koning, Die ons met Zijn Woord en Geest regeert, en ons bij de verworven verlossing beschut en behoudt.”

Vr. 32: Maar waarom wordt gij een christen genaamd? Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus en alzo Zijner zalving deelachtig ben, (...) en met een vrije en goede consciëntie in dit leven tegen de zonde en den duivel strijde (...).

Strijd (tegen de zonde, de duivel, onszelf)

H.C. Zondag 52, vraag 127: “Welke is de zesde bede? Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze. Dat is, dewijl wij van onszelf alzo zwak zijn, dat wij niet een ogenblik zouden kunnen bestaan, en daartoe onze doods vijanden, de duivel, de wereld en ons eigen vlees niet ophouden ons aan te vechten, zo wil ons toch sterken door de kracht Uws Heiligen Geestes, opdat wij in dezen geestelijken strijd niet onderliggen, maar altijd sterken wederstand doen, totdat wij eindelijk ten enenmale de overhand behouden.”

Vr. 128: “Hoe besluit gij uw gebed? *Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid in der eeuwigheid.* Dat is: Zulks alles bidden wij van U, daarom, dat Gij, als onze Koning en aller dingen machtig, ons alles goeds te geven, den wil en het vermogen hebt, en dat alles, opdat daardoor Uw heiligen Naam eeuwiglijk geprezen worde.”

Antwoorden bij werkboekje -10

Wat weet je over Jozua?

1. Jozua was de opvolger van *Mozes (Ik)*
2. Hij was geboren in *Egypte (zal)*
3. Hij was één van de twaalf *verspieters (u)*
4. Die waren naar *Kanaän* gegaan (*niet*)
5. Jozua was de *knecht* van Mozes (*begeven*)
6. Hij mocht het volk van Israël in het land *Kanaän* brengen (*en*)
7. Om daar te komen, moesten ze eerst door de *Jordaan (zal)*
8. Daar konden ze alleen door, omdat de *Ark* er was (*u*)
9. De eerste stad die ze moesten innemen was *Jericho (niet)*
10. Bij die stad kwam Jozua een *Soldaat* tegen (*verlaten*)

Uitkomst: Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten.

Dat zei de Heere tegen Jozua toen Mozes gestorven was en hij voortaan het volk moest leiden.

Kies bij elke vraag het goede antwoord

- Jozua werd als leider van het volk aangewezen. Dat gebeurde ...
toen Mozes aan de Heere vroeg of Hij een opvolger aan wilde wijzen.
- Jozua kreeg van de Heere twee opdrachten. Hij moest ...
het land veroveren en het aan de Israëlieten uitdelen.
- Bij de stad Jericho kwam de Heere bij Jozua. Hij kwam om ...
hem raad te geven.

Wees sterk!

De Heere zei tegen Jozua: 'Wees sterk'

- Wat bedoelde de Heere daarmee?
Sterk zijn betekent dat je krachten hebt; dan geef je niet toe aan je bangheid. Dan kun je doen wat je moet doen.
- Hoe kon Jozua dat zijn?
Alleen omdat de Heere hem hielp, want anders had hij dit nooit gedurfd. Jozua moest dus vertrouwen op de Heere en geloven dat Hij helpen kon!
- Voel jij je altijd sterk? Wat leer jij van Jozua?
Meestal voel je je niet altijd sterk, al wil je dat misschien niet toegeven. Van Jozua kun je leren dat je je kracht van de Heere mag verwachten. Als jij het niet alleen kunt, kun je het met Hem wel!

Wees moedig!

De Heere zei ook: 'Heb goede moed'.

- Wat is dat, moed?
Als je moed hebt, durf je te doen wat je moet doen. Moed staat tegenover: niet durven.
- Noem eens mensen uit de Bijbel die moedig zijn. Waarom waren ze moedig?
David, toen hij tegen Goliath vocht; Gideon, toen hij het kamp van de vijanden in ging; Jozef van Arimathea, toen hij om het lichaam van de Heere Jezus vroeg; Paulus, die zoveel gevaren trotseerde voor het Evangelie, ...
- Vertel eens wat je kunt doen als je iets moet doen waar je geen moed voor hebt.
Laat de kinderen in de drie rondjes iets opschrijven wat je kunt doen. Bijvoorbeeld: bidden, iemand vragen om je te helpen, erover praten met je ouders of andere mensen.

Wat vind jij moedig?

Zet daar een kruisje bij of kleur het plaatje.

Het kan verschillend zijn wat kinderen moedig vinden. Het ene kind zal 'naar de tandarts gaan' moedig vinden, terwijl een ander kind daar niet zo tegenop ziet. Er is dus geen goed of fout. Het gaat erom dat de kinderen vertellen wat ze moedig vinden en waarom.

Geheimschrift

Uitkomst: *Wees sterk en heb goeden moed, want de HEERE uw God is met u alom waar gij heengaat (Joz. 1: 9).*

Antwoorden bij werkboekje +10

Wat weet je over Jozua?

Zoek de antwoorden op in het vak onderaan en streep ze door.

1. Jozua was de opvolger van Mozes.
2. Hij was de zoon van Nun.
3. Hij wordt ook wel Hosea genoemd.

4. Hij kwam uit de stam van *Efraïm*.
5. Hij was met het volk door de *Rode Zee* gegaan.
6. In de woestijn had hij tegen het volk van de *Amalekieten* gevochten.
7. Hij was één van de twaalf *verspieters*.
8. Daar was ook *Kaleb* bij.
9. Jozua was de *knecht* van Mozes.
10. Hij mocht het volk in het land *Kanaän* brengen.
11. Om daar te komen moesten ze door de *Jordaan*.
12. De eerste stad die ze daar in moesten nemen was *Jericho*.
13. Die stad had heel dikke *muren*.
14. De mensen van die stad hadden de *poorten* gesloten.
15. Bij die stad ontmoette Jozua een *Man*.

Uitkomst: Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten.

Dat zei de Heere tegen Jozua toen Mozes gestorven was en hij voortaan het volk moest leiden.

De belofte van God aan Jozua

- Wat belofte de Heere hier aan Jozua?
De Heere belofde dat Hij voor Jozua zou zorgen: alle vijanden met wie hij zou gaan vechten, zouden verslagen worden. Zoals de Heere met Mozes geweest was, zou Hij ook met Jozua zijn. Jozua zou het land aan de Israëlieten uit mogen delen; hij zou het land dus ook veroveren!

- Lees nu ook vers 7 en 8. Welk gebod kreeg Jozua hier van de Heere?
In verzen 5 en 6 belofde de Heere iets aan Jozua. Maar daarbij hoorde ook een gebod. Jozua moest de wet van de Heere onderhouden, zoals de Heere die aan Mozes geboden had en Mozes aan het volk had doorgegeven. Hij mocht niet 'afwijken ter rechter- noch ter linkerhand'. Het boek van de wet moest hij altijd bij zich hebben en hij moest het 'dag en nacht overleggen', dat betekent dat hij de geboden van de Heere altijd in zijn gedachten moest hebben. Zo alleen zou hij de wet van de Heere ook kunnen navolgen. Dan zou de Heere hem zegenen met voorspoed en zou hij verstandig zijn in alles wat hij deed en zei (zie ook Psalm 1: 2).

- De Heere belooft iets en Hij vraagt iets. Dat geldt ook voor de Doop. Kun je een paar dingen noemen die de Heere belofte toen jij werd gedoopt? (Je mag ook het Doopformulier erbij lezen, vanaf 'ten tweede')
*Dat Hij je God wil zijn
Dat Hij je zonden wil vergeven
Dat Hij je tot Zijn kind aan wil nemen
Dat Hij voor je wil zorgen
Dat Hij met Zijn Geest in je wil wonen
Dat Hij je wil leren leven tot Zijn eer (heiligen)
Dat Hij je alles wil geven waarvoor de Heere Jezus aan het kruis heeft betaald.*

- Kun je ook een paar dingen noemen die Hij van je heeft gevraagd bij je Doop?
*Dat je gehoorzaam bent aan Zijn Woord en aan Zijn geboden
Dat je Hem dient, vertrouwt en liefhebt met je hele hart
Dat je je niet laat beïnvloeden door verleidingen die je van de Heere willen aftrekken
Dat je niet luistert naar verlangens in je eigen hart die niet goed zijn
Dat je in alle dingen wilt leven zoals de Heere het wil*

- Hoe kun je die dingen alleen maar doen?
Alleen door de genade van de Heere. Als Hij ons een hart geeft, dat Hem liefheeft boven alles en onze naaste als onszelf. De Heere Jezus zei: 'Zonder Mij kunt gij niets doen' (Joh. 15 : 5).

Jozua leek op de Heere Jezus

Jozua was een type, een voorbeeld van de Heere Jezus. Hieronder zie je een vergelijking van Jozua met de Heere Jezus. Kun jij het aanvullen?

De Heere Jezus	Jozua
<i>Brengt Zijn volk in de eeuwige rust</i>	<i>Brengt Israël in Kanaän.</i>
<i>Daarvoor moeten ze vechten tegen de zonde.</i>	<i>Daarvoor moet het volk vechten tegen de Kanaänieten.</i>
<i>Hij leidt Zijn kinderen door de doodsjordaan.</i>	<i>Hij leidt Israël door de Jordaan.</i>
<i>Leidsman van Zijn kinderen.</i>	<i>Leidsman van het volk Israël.</i>
<i>Door Zijn Vader aangesteld.</i>	<i>Door de Heere Zelf aangesteld.</i>

Wees sterk!

De Heere zei tegen Jozua: 'Wees sterk'

- Wat bedoelde de Heere daarmee?
Sterk zijn betekent dat je krachten hebt; dan geef je niet toe aan je bangheid. Dan kun je doen wat je moet doen.
- Hoe kon Jozua dat zijn?
Alleen omdat de Heere hem hielp, want anders had hij dit nooit gedurfd. Jozua moest dus vertrouwen op de Heere en geloven dat Hij hepen kon!
- Voel jij je altijd sterk? Wat leer jij van Jozua?
Meestal voel je je niet altijd sterk, al wil je dat misschien niet toegeven. Van Jozua kun je leren dat je je kracht van de Heere mag verwachten. Als jij het niet alleen kunt, kun je het met Hem wel!

Wees moedig!

De Heere zei ook: 'Heb goede moed'.

- Wat is dat, moed?
Als je moed hebt, durf je te doen wat je moet doen. Moed staat tegenover: niet durven.
- Noem eens mensen uit de Bijbel die moedig zijn. Waarom waren ze moedig?
David, toen hij tegen Goliath vocht; Gideon, toen hij het kamp van de vijanden in ging; Jozef van Arimathea, toen hij om het lichaam van de Heere Jezus vroeg; Paulus, die zoveel gevaren trotseerde voor het Evangelie, ...
- Noem eens dingen waar je moed voor nodig hebt.
Andere kinderen waarschuwen als ze verkeerde dingen doen, en dat terwijl alle anderen dat helemaal niet erg vinden. Dan sta je alleen... Voor anderen opkomen als ze gepest of buitengesloten worden. De kinderen kunnen dit ongetwijfeld uitbreiden.
- Vertel eens wat je kunt doen als je iets moet doen waar je geen moed voor hebt.
Laat de kinderen in de drie rondjes iets opschrijven wat je kunt doen. Bijvoorbeeld: bidden, iemand vragen om je te helpen, erover praten met je ouders of andere mensen.

Puzzel

Zet de letters uit de hokjes achter elkaar. Begin met de zwarte letters. Ga daarna verder met de rode letters. Er staat dan:

Neen, maar ik ben de Vorst van het heir des HEEREN; ik ben nu gekomen! (Joz. 5: 14).

Jozua – Wie wil je dienen?

Thema

Toelichting op het thema

Dit jaar werken we met dubbelnummers over personen uit de Bijbel. Deze vertelling is het tweede deel van een dubbelnummer over Jozua. In de eerste vertelling ging het vooral over Gods belofte aan Jozua: *Wees sterk en heb goede moed... want de HEERE uw God is met u alom waar gij heengaat*. In Gods kracht zou hij het volk Israël leiden en in Kanaän brengen.

In deze vertelling gaat het over de terugblik, hoe de Heere Zijn beloften heeft waargemaakt en vervuld. Jozua heeft al die jaren moed en kracht gekregen uit die belofte en zo kunnen leven en strijden met de Heere aan zijn zijde.

Doel van de vertelling

In deze vertelling zien de kinderen hoe de Heere Zijn beloften aan Jozua en aan Israël heeft vervuld. Het leven met de Heere is niet altijd een makkelijke weg, maar geeft uiteindelijk wel vrede en blijdschap. God denkt trouw aan Zijn verbond. Daarom is het Jozua's verlangen, ook als hij oud geworden is, om de Heere te blijven dienen. Die keuze wordt in deze vertelling aan het volk Israël voorgelegd en tegelijk ook aan ons hart: Kies dan *nu* wie je dienen wilt!

Laten we als voorbereiding bidden dat de keus van Jozua en van het volk '*Wij zullen de HEERE dienen*' ook de keus van ons en van de kinderen zou mogen zijn.

Introductie van het thema voor de kinderen

Besprek met de kinderen dat ze heel veel keren op een dag kiezen. Meestal zonder er bij na te denken, maar soms denk je er ook goed over na.

Neem de volgende voorbeelden en laat de kinderen kiezen (eerst minder belangrijke keuzes en daarna belangrijke keuzes):

Wat trek ik vandaag aan?

- korte broek, shirt met korte mouwen
- lange broek, trui

Wat kies ik voor drinken?

- water
- cola

Wat kies ik erbij?

- stroopwafel
- zakje chips

Met wie ga ik vanmiddag spelen?

- met m'n beste vriend(in)
- met een ander (die ik meestal niet kies)

Mijn moeder vraagt me om mijn kamer vandaag op te ruimen. Wat doe ik?

- Ik doe dat gelijk uit school
- Ik doe dat net voordat ik naar bed moet

Ik heb morgen een repetitie geschiedenis. Het is 16:00 uur. Wat doe ik?

- Ik ga eerst leren
- Ik ga eerst spelen en vanavond leren

Het is woensdagmiddag en er is club. Mijn buurjongen gaat naar korfbal en vraagt of ik een keer mee ga. Wat kies je?

- Ik ga toch naar club, want daar rekenen ze op me.

- b. Ik ga mee met mijn buurjongen, want ik kan nog vaak genoeg naar club.

Mijn vriend(in) heeft geld van thuis meegenomen, zonder dat z'n/haar moeder het weet. Hij/zij gaat vraagt of ik mee ga naar de supermarkt om er een zak chips en twee blikjes van te kopen. Wat doe ik?

- a. Ik ga niet mee en zeg eerlijk dat ik dat niet goed vindt.
b. Ik ga niet mee, maar durf niet te zeggen waarom en verzin snel wat anders om naar huis te moeten.
c. Ik ga mee.

Besprek kort dat sommige keuzes niet belangrijk zijn. Laat de kinderen een voorbeeld noemen. Andere keuzes zijn wel heel belangrijk. Vraag waarom.

Besprek nu dat je gaat vertellen over Jozua, die het volk liet kiezen wie ze wilden dienen. Want je kan geen twee heren dienen. Vraag de kinderen of ze weten wat je hiermee bedoelt.

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 25: 6

Psalm 44: 1

Psalm 73: 14

Psalm 105: 3, 4, 5 en 24

Psalm 115: 6

Psalm 116: 1

Psalm 135: 7 en 8

Psalm 136: 3, 11, 21 en 26

Lied uit 'Tot Zijn eer':

God is getrouw

Lezen

Jozua 23: 1-8 en Jozua 24: 14 en 15

Kerntekst

Kiest u heden wien gij dienen zult... Maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen (Jozua 24: 15b).

Vertelling

Hoor eens! Wie zingen daar zo mooi? Prachtig klinkt het! In de voorhof van de tabernakel staan de Levieten naast elkaar. In hun witte kleding staat ze te zingen. Het is een psalm die in beurtzang gezongen moet worden. Eerst zingt het Levietenkoor de eerste regel van een vers: 'Loof de HEERE, want Hij is goed'. Daarna zingt het volk het antwoord met de tweede regel van het vers: 'Want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid'. Hoor... de Levieten zijn weer aan de beurt. 'Loof Hem Die alleen grote wonderen doet'. Het volk antwoordt: 'Want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid'. Ze zingen van de geschiedenis van het volk Israël. Over wat er jaren geleden allemaal is gebeurd. Over de schepping, maar vooral ook over de wonderen die God deed toen ze uit Egypteland werden bevrijd. Van Gods grote daden toen ze door de Rode Zee gingen. 'Loof Hem Die Zijn volk door de woestijn geleid heeft'. 'Loof Hem Die de grote koningen geslagen heeft'. Wat mooi klinkt het. Het gaat nog een tijdje door. En telkens antwoordt het volk: 'Want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid'. En dan, bijna op het laatst van de psalm, klinkt het: 'Loof Hem, Die aan ons gedacht heeft! Die onze vijanden weggerukt heeft, Die ons elke dag eten geeft! Loof de God van de hemel!' Wat een eerbied voor hun God klinkt er in die woorden.

Als je goed luistert, is het niet moeilijk te raden welke God de Israëlieten dienen. Het is de HEERE, hun God, Die hen uit Egypteland heeft uitgeleid en hen in het beloofde land heeft gebracht. Ja, dat hadden ze ook beloofd. Tientallen jaren terug. Toen hadden ze het beloofd: *'Wij zullen de HEERE dienen. Het zij verre van ons dat wij de HEERE verlaten zullen'*.

Het is een paar honderd jaar daarvoor...

Onder de oude eik bij Sichem staat Jozua. Hij is oud en grijs geworden. Honderdtien jaar oud is hij. Zijn leven loopt ten einde. Zijn taak zit er bijna op, maar voordat hij gaat sterven, wil hij graag het volk nog één keer toespreken. Hij kijkt om zich heen. Kort geleden heeft hij hier bij Sichem alle oudsten, vorsten, rechters en schrijvers van het volk ook toegesproken. Vandaag wil hij dezelfde woorden nog een keer spreken. Dat wil hij weer hier doen, bij Sichem, waar lang geleden Abraham een altaar heeft gebouwd. In al de achterliggende jaren heeft Jozua heel wat met zijn volk meegemaakt. Moeilijke dingen, maar ook wonderlijke dingen. De HEERE heeft hen telkens geholpen! Hij wil ze hieraan herinneren. Hij wil ze graag nog één keer de wonderen van de HEERE, hun God vertellen. En hij wil ze vandaag een belangrijke boodschap meegeven, voordat hij er straks niet meer is.

Als het stil is geworden, kan Jozua beginnen. Waar zal hij beginnen? Er is zoveel gebeurd. Het is teveel om op te noemen. Daar klinkt zijn stem: *"Alzo zegt de HEERE, de God van Israël."* En dan begint hij met Abraham; vóór de Heere hem riep, diende hij de afgoden. Maar God verlostte hem en beloofde Izak. En aan Izak gaf Hij Jakob. Jakob kwam op een wonderlijke manier in Egypte terecht, waar Jozef onderkoning was. Jozua vertelt over Mozes. Hoe wonderlijk zijn Gods plannen; Mozes kwam in het paleis van Egypte en verlostte zijn volk uit de slavendienst en van de afgoderij van Egypte. Alles vertelt Jozua... Over de grote daden van de HEERE, hun God. Over de strijd tegen de Moabieten en Amoriëten en de Kanaänieten en nog veel meer heidenvolken. Allemaal zijn ze verslagen. De muren van Jericho stortten zomaar in! Weten de mensen het nog? Vergeten ze het niet? Vol vuur klinkt zijn stem: *"De HEERE heeft voor u gestreden!"* De HEERE heeft u dit mooie land gegeven! Hij had u dit land beloofd. Hij had gezegd voor u te zullen strijden. En wat Hij zei, is gebeurd." Dat moeten ze niet vergeten! Even is het stil. Is Jozua nu klaar? Zal hier zijn toespraak eindigen? O nee, het belangrijkste moet nog komen. *"En nu, vreest de HEERE en dient Hem in oprechtheid en in waarheid; en doet weg de goden die uw vaders gediend hebben ... en dient de HEERE!"* Daarom moeten jullie de Heere dienen! Hij is het zo waard! Denk aan alles wat Hij gedaan heeft. Denk aan Zijn belofte. Vrees de HEERE! *Kies heden wie gij dienen zult. Buig niet voor de afgoden, maar dien de HEERE!"* Dát is de boodschap!

Jozua heeft zoveel jaren moed gekregen uit de belofte van de HEERE. Hij heeft in zijn leven gezien dat God doet wat Hij belooft. Jozua weet het daarom zelf zeker: Hij wil de HEERE dienen! Dat is het verlangen van zijn hart. Dat heeft hem ook altijd vrede en blijdschap gegeven. Jaren geleden heeft de Heere hem geroepen om Zijn knecht te zijn. *'Wees sterk en heb goede moed. Zie ik ben met u, overal waar u heen zult gaan.'* En al die jaren heeft de Heere Zijn belofte vervuld. In alle moeilijke gebeurtenissen is Hij trouw en goed geweest voor Jozua. Daarom is het voor hem dan ook geen vraag, wie hij dienen wil. Hoor, plechtig klinkt zijn belofte: *"Wat mij en mijn familie betreft: wij zullen de HEERE dienen!"*

De Heere dienen. Dat lijkt vanzelfsprekend: natuurlijk doe je dat. Maar denk eens even mee. Begrijp je hoe moeilijk dat voor ons is? Ons hart wil de zonde doen. Maar misschien is het bij jou net als bij Jozua het verlangen van je hart, om de Heere lief te hebben. Om Hem in je leven te dienen. Je weet, dat het zo vaak mis gaat, dat de zonde toch weer zo sterk is. Maar toch... de Heere dienen, dat geeft blijdschap in je hart. Dat geeft uiteindelijk rust, eeuwige rust.

Het volk heeft de oproep van Jozua gehoord: Kies heden, nu, wie je dienen wilt! Ze hebben hun antwoord al klaar. Ze weten het zeker. *"Laat het verre van ons zijn, om de HEERE te verlaten en andere goden te gaan dienen, want Hij is onze God!"*

Jozua hoort het. Het volk hoeft er niet eens over na te denken! Ze willen de HEERE dienen... Dat is fijn! En toch... Ze hebben zo snel hun antwoord klaar! Denken ze er zo gemakkelijk over? Weten ze dan niet hoe groot de verleiding is om de afgoden te dienen? Hoe snel je de HEERE vergeet? *"U zult de HEERE niet kunnen dienen,"* zegt Jozua, *"want Hij is een heilig God. Hij kan het niet verdragen als u aan de afgoden de eer geeft. Hij is een ijverig God."* Dat betekent dat Hij alléén gediend wil worden. Twee heren dienen zal niet gaan. Hij is het waard om geëerd te worden. Jozua is bezorgd dat ze niet sterk genoeg zijn om de

HEERE te blijven dienen. Jozua wil hen ervan overtuigen hoe nodig het is om Hem te dienen met hun h art! Ze kunnen het wel beloven, maar hoe snel zullen ze merken dat hun hart niet naar de HEERE vraagt. Hoe snel ze ook de afgoden zullen dienen. Het zal niet makkelijk zijn om all een de HEERE te dienen. Beseffen ze dat wel? Nog een keer klinkt Jozua's stem: "Als u de HEERE zal verlaten en toch de afgoden zult gaan dienen, weet dan dit: *Hij zal Zich omkeren en Hij zal u kwaad doen en Hij zal u verdoen.* Dan loopt het niet goed met jullie af."

Maar het volk blijft bij zijn belofte. "*Nee, maar wij zullen de HEERE dienen!*" Ze zijn het echt van plan. Ze willen Hem dienen.

Hoe moet dat dan? Hoe kun je de HEERE dienen? Is dat ook jouw vraag? Dat mag je vragen aan de Heere Jezus. Jezus en Jozua betekenen hetzelfde: de HEERE redt. Hij is de Redder. Als jij het verliest van de zonde, als je hart bij de Heere vandaan gaat, vertel dat dan aan Hem. Hij heeft Zijn Vader altijd gediend. Ook al kostte dat Hem de dood aan het kruis. Als je daaraan denkt, wat ga je dan nog veel meer verlangen Hem echt te dienen.

"Goed," zegt Jozua, "jullie allemaal zijn getuige van deze belofte!" Jullie horen het van elkaar. Niemand van jullie mag vergeten dat jullie dit gezegd hebben. En weer klinken de stemmen van het volk: "*Wij zijn getuigen, wij zullen den HEERE dienen! Wij zullen Zijn stem gehoorzamen.*" Jozua knikt. "Dan is nu het verbond tussen de HEERE en ons vernieuwd," zegt hij. "Ik zal het laten opschrijven in het boek waarin Mozes ook Gods wetten heeft opgeschreven. Dat boek ligt in de tabernakel bij de ark. Dat is een goede plaats om jullie beloften te bewaren. En als jullie je niet aan deze belofte houden, dan zal dat boek tegen jullie getuigen."

Kijk, Jozua wenkt een paar mannen. Hij wil dat ze hem helpen. Hij zal hier bij Sichem iets maken, waardoor de Israëlieten zich zullen herinneren wat ze beloofd hebben. Als ze hier komen, zullen ze kunnen zien dat ze hier iets hebben beloofd. Hij zal hier een gedenksteen oprichten, zodat het volk zal weten dat hier het verbond vernieuwd is. Samen tillen ze de grote, zware steen op. Ze zetten hem rechtop. "Deze steen," zegt Jozua, "is onze getuige, hij heeft gehoord wat u gezegd hebt. En u hebt gehoord wat de HEERE tot u gezegd heeft. Ga nu allen in vrede naar huis."

Korte tijd later sterft Jozua. Zijn stem klinkt niet meer. Maar de steen staat rechtop. Het is alsof die zegt: 'Kies dan heden wie gij dienen zult.' Als je de HEERE niet wilt dienen, maar de god van... - vul het zelf maar eens in - zal je toekomst vreselijk zijn. Maar het zal goed met je gaan als je Jozua nazegt: "Wij zullen de HEERE dienen! Ik zal de HEERE dienen!" In de dienst van de HEERE vind je rust en blijdschap. *Loof de Heere, want Hij is goed. Want Zijn goedertierenheid is tot in der eeuwigheid.* Maak daarom vandaag nog die keus.

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

De toespraak van Jozua

Jozua roept in hoofdstuk 23 alle belangrijke leiders van het volk bij elkaar om een toespraak te houden. Hij voelt dat hij bijna gaat sterven. Hij is waarschijnlijk 110 jaar oud en de Israëlieten wonen dan al vijftientig jaar in het beloofde land Kanaän. De inhoud van zijn toespraak heeft twee onderdelen. Hij roept ten eerste op de HEERE te blijven dienen. Jozua wijst de leiders erop dat ze zelf hebben gezien hoe de HEERE hen het land Kanaän heeft gegeven. Hoe Hij voor hen heeft gestreden en het land voor hen heeft veroverd. Er ligt een grote nadruk op Gods gave. Ten tweede wijst Jozua hen erop dat als ze de HEERE *niet* blijven dienen, Hij hen zwaar zal straffen. De heidense volken '*zullen ulieden zijn tot een strik en tot een net en tot een gesel aan uw zijden en tot doornen in uw ogen, totdat gij omkomt van dit goede land, hetwelk de HEERE uw God gegeven heeft.* (Jozua 24: 13b).

De naam Jozua

Zie voor de betekenis van de naam van Jozua de achtergrondinformatie bij het eerste verhaal in dit nummer.

De vernieuwingen van het verbond

Het verbond wat God met Abraham maakte (Genesis 15) is tot vier keer toe vernieuwd. Je kan zeggen 'herhaald of bevestigd'.

Eerste verbondsvernieuwing in Exodus 34: 10, 11

Mozes smeekt in Exodus 34: 9 of God, ondanks de halsstarrigheid van het de Israëlieten die kort hiervoor het gouden kalf hebben gemaakt, het verbond wil herstellen. God verhoort het gebed (Exodus 34: 10, 11) van Mozes en Hij belooft dat Hij buitengewone wonderen zal doen en dat Hij zo de vreemde volkeren uit het land Kanaän zal verdrijven, zodat het land in handen komt van de Israëlieten.

Tweede verbondsvernieuwing in Deuteronomium 29

Mozes roept alle inwoners bij elkaar en vernieuwt namens de HEERE het verbond met het volk Israël. Mozes benoemt ook de vloek die over hen komen zal als ze dit verbond zullen verbreken. God vernieuwt het verbod om het volk te verzekeren dat Hij hun God is. Het komt overeen met de eed die Hij aan Abraham, Izak en Jakob heeft gezworen. In Deuteronomium 30 dringt Mozes er bij het volk op aan om te kiezen voor het leven met de HEERE.

Derde verbondsvernieuwing in Jozua 8:33-35

Na de ondergang van Ai bouwt Jozua een altaar voor de HEERE om Hem brand- en dankoffers te brengen (vers 30 en 31). Dit doet hij bij Sichem, op de berg Ebal. Mozes heeft deze plaats voorgeschreven als de plaats voor de verbondsvernieuwing. In deze omgeving ontving Abraham de belofte dat dit land het eigendom zou worden van zijn nakomelingen. Deze belofte is nu vervuld.

Vierde verbondsvernieuwing in Jozua 24

De verbondssluiting in Jozua 24 tussen de HEERE en het volk Israël heeft dezelfde structuur als andere verbondssluitingen die uit buiten-bijbelse bronnen zijn aangetroffen (Uit: Bijbel met uitleg, Jozua 24, bron 20).

<i>Onderdeel:</i>	<i>Bijbelgedeelte:</i>
Introductie partijen	Jozua 24: 2
Historische inleiding	Jozua 24: 2-13
Inhoud van het verbond	Jozua 24: 14-24
Schriftelijke vastlegging	Jozua 24: 25
Getuigen	Jozua 24: 26-27
Zegeningen en vervloeking	Jozua 24: 20

Psalm 136

Deze psalm is een loflied op Gods verbondstrouw. De reden om Hem te loven is dat de verbondstrouw (goedertierenheid) van de HEERE er voor altijd zal zijn. De HEERE heeft door de schepping en door de uittocht uit Egypte laten zien dat Hij machtige daden doet. Eén van de belangrijkste woorden uit de psalmen, en zeker uit Psalm 136, is het woord 'goedertierenheid'. Het Hebreeuwse woord voor goedertierenheid is 'chesed' en wordt vertaald met 'weldadigheid'. Het woord heeft vele betekenissen in zich en wijst op Gods liefdevolle verbondstrouw. Het betekent dat God trouw is aan Zijn verbond, ondanks de ongehoorzaamheid van het volk Israël. Het laat zien dat God iemand is op Wie men kan rekenen. Ook betekent het woord dat God genadig is. Hij wil de zonden vergeven. Ten derde betekent het woord 'goedertierenheid' ook 'vriendelijkheid'. Dit laat zien dat de HEERE altijd met liefdevolle bewogenheid wil luisteren naar degenen die tot Hem naderen (Bijbel met uitleg, Psalm 136). In Psalm 136 wordt Gods altijd voortdurende goedertierenheid bezongen.

De plaats Sichem

De plaats waar Jozua het volk bij elkaar roept is Sichem, dat vlak bij Silo ligt. Deze plaats heeft een historische waarde en is een bewijs van Gods trouw (zie Jozua 8: 30). Mozes heet deze plek voorgeschreven voor de verbondsvernieuwing (Deuteronomium 27: 4). In deze omgeving ontving Abraham de belofte dat dit land het eigendom zou worden van zijn nakomelingen. Deze belofte is

vervuld. Ook bouwde Abraham hier een altaar (Genesis 12: 6,7). Het is niet onwaarschijnlijk dat er op deze plaats enkele onbeschreven veldslagen hebben plaatsgevonden. Ook begraf Jakob er zijn afgodsbeelden en sieraden van zijn gezin. Tegelijk is het de plaats waar vele Kanaänieten hun afgoden hebben vereerd.

Belijdenisgeschriften

Heidelbergse Catechismus

Vraag 9: 'Wat gebiedt God in het eerste gebod?'

Dat ik, zo lief als mij mijner ziele zaligheid is, alle afgoderij, toverij, waarzegging, superstitie of bijgeloof, aanroeping van de heiligen of andere schepselen, mijde en vliede, en den enigen waren God recht lere kennen, Hem alleen vertrouwe en in alle ootmoedigheid en lijdzaamheid mij Hem alleen onderwerpe, van Hem alleen alle goeds verwacht, Hem van ganser harte liefhebbe, vreze en ere, alzo, dat ik eer van alle schepselen afa en die varen late, dan dat ik het allerminste tegen Zijn wil doe.

Vraag 96: 'Wat eist God in het tweede gebod?'

Dat wij God in generlei wijze afbeelden, en op geen andere wijze vereren, dan Hij in Zijn Woord bevolen heeft.

Vraag 97: 'Mag men dan ganselijk geen beelden maken?'

God kan en mag in generlei wijze afgebeeld worden. Maar de schepselen, al is het dat zij mogen afgebeeld worden, zo verbiedt toch God hun beeltenis te maken en te hebben om die te vereren, of God daardoor te dienen.

Vraag 122: Welke is de eerste bede? (Hoe dien je de HEERE?)

Uw naam worde geheiligd. Dat is: Geef ons eerstelijk, dat wij U recht kennen, en U in al Uw werken, in welke Uw almachtigheid, wijsheid, goedheid, gerechtigheid, barmhartigheid en waarheid klaarlijk schijnt, heiligen, roemen en prijzen; daarna ook dat wij al ons leven, gedachten, woorden en werken, alzo schikken en richten, dat Uw Naam om onzentwille niet gelasterd, maar geëerd en geprezen worde.

Kort begrip

Vraag 13: Wil God zulke ongehoorzaamheid en verdorvenheid ongestraft laten? (Wat is het gevolg als je de HEERE niet dient?)

Neen Hij, maar naar Zijn rechtvaardig oordeel wil Hij die tijdelijk en eeuwiglijk straffen, gelijk geschreven staat: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen.

Antwoorden bij werkboekje -10

Verbond

Antwoorden vragen: *Abraham, Kanaän, Sichem, vernieuwen, dienen, afgoden, dien, vergeven, verbond.*

Psalmversje over het verbond met Abraham: *Psalm 105: 5.*

Wanneer wordt dit versje vaak gezongen? *Bij een doopdienst.*

Kiezen

Hieronder zie een paar namen van mensen uit de Bijbel die in hun leven een keus moesten maken. Weet jij wat ze gekozen hebben?

Persoon:koos voor:

Mozes: *zijn eigen volk*

Daniël: *gehoorzaam zijn aan Gods gebod*

Ruth: *de God van Israël*

Judas: *geld, rijk worden, eer*
 Abraham: *de Heere volgen*
 Martha: *haar werk in huis*
 Maria: *luisteren naar de woorden van de Heere Jezus*
 rijke jongeling: *zijn spullen*

Dienen

Kies twee keurpotloden met een lichte kleur uit. Kleur het eerste hokje met de dikgedrukte letter **E** met kleur 1. Sla steeds één letter over. Vul de letters uit de hokjes die je gekleurd hebt, hieronder in. Als je aan het eind bent, begin je weer vooraan. Doe hetzelfde met de letters uit de hokjes die nog over zijn. (In de hokjes met een sterretje komt een hoofdletter).

Er staat dan:

*E	N	N	U	V	R	E	E	S	T	D	E	N
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

*H	*E	*E	*R	*E	E	N	D	I	E	N	T	*H	E	M
----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---

I	N	O	P	R	E	C	H	T	H	E	I	D	E	N
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

E	N	I	N	W	A	A	R	H	E	I	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Antwoorden bij werkboekje +10

Verbond

- Lees hieronder Psalm 105: 5. Zoek acht woorden in dit psalmversje die te maken hebben met de vertelling van Jozua. Schrijf ze in de slangenpuzzel. Ze passen maar op één manier in de hokjes. De eerste letter van elk woord moet in een gekleurd hokje.
Antwoorden (in de volgorde van de puzzel): verbond, God, bevestigt, trouw, eeuwig, gedenken, woord, Abraham.
- De gegeven letters vormen ook een woord. Welk woord? *Vernieuwen*. Dat is een ander woord voor *bevestigen* (zie laatste regel van het psalmversje).
- Weet je waarom Abraham in deze psalm genoemd wordt?
Abraham wordt genoemd omdat God met hem voor het eerst het verbond heeft opgericht. God beloofde voor het eerst aan Abraham dat zijn nakomelingen het land Kanaän zou krijgen.
- Wanneer wordt dit versje in de kerk vaak gezongen en waarom denk je?
Bij een doopdienst, dan bevestigt God ook telkens Zijn verbond, Zijn belofte. Wij moeten daar telkens aan herinnerd worden.

Kiezen

De stenen vormen een zin. Wat staat er? Zoek in de zinnen hieronder de letters die je nodig hebt. Als er bijv. 1/4/3 staat, moet je in de eerste zin het vierde woord en daarvan de derde letter hebben.
Uitkomst: Kies dan heden.

Zoek Jozua 24 op.

- Zet de zeven uitspraken in de goede volgorde. De eerste is gegeven.
- In welk vers staat de uitspraak?
- Wie zei het? Kies uit: Jozua of de Israëlieten.

Nummer van de uitspraak	In welk vers?	Wie zei het?
Uitspraak 2	Vers 15	Jozua
Uitspraak 4	Vers 16	De Israëlieten
Uitspraak 5	Vers 18	De Israëlieten
Uitspraak 1	Vers 19	Jozua
Uitspraak 7	Vers 22	De Israëlieten
Uitspraak 3	Vers 27	Jozua
Uitspraak 6	Vers 27	Jozua

De HEERE dienen

Jozua zei: “Wij zullen den HEERE dienen!”

Hoe doe je dat?

Antwoorden bij a en b: laat de kinderen zelf kiezen wat ze invullen en bespreek daarna waarom ze daarvoor hebben gekozen. Het kan zijn dat de kinderen voor heel concrete dingen kiezen, zoals ‘de Bijbel lezen’. Of juist voor de meer algemene dingen, zoals ‘ik wil geen zonde doen’. Benoem geen ‘goed of fout’, maar ga juist in op het ‘waarom doe je het?’ Sommige dingen kun je doen zonder de HEERE echt lief te hebben en Hem te dienen. Dan is het meer de buitenkant, maar het gaat om je hart.

Welke dingen kun je doen zonder de Heere écht lief te hebben, dus uit gewoonte of omdat je ouders het zeggen? Dat kan bij het Bijbel lezen, bidden, niet vloeken en naar de kerk gaan (en soms ook dat je geen zonde wil doen). Deze dingen horen wel bij het liefhebben van de Heere. Als je de Heere liefhebt, zul je dat ook zeker doen. Maar je kunt ze ook uit gewoonte doen of nalaten.